

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 486/2014-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., Panónska cesta 16, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Matulníkom, advokátska kancelária JUDr. Michal Matulník, advokát, s. r. o., Kýcherského 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodcovským rozsudkom Obchodného súdu, stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Obchodný súd s. r. o., Banská Bystrica, sp. zn. OS 61/2014 z 28. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., Panónska

cesta 16, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodcovským rozsudkom Obchodného súdu, stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Obchodný súd s. r. o., Banská Bystrica (ďalej len „rozhodcovský súd“), sp. zn. OS 61/2014 z 28. júla 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola napadnutým rozsudkom zviazaná zaplatiť obchodnej spoločnosti PFANNER, spol. s r. o., V Uličce 1243, Hostivice, Česká republika, sumu 19 573,32 € s príslušenstvom a nahradiť trovy konania.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta argumentujúc skutkovými okolnosťami prípadu viaceré pochybeniami rozhodcovského súdu v konaní a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, z ktorých potom následne odvodzuje aj porušenie svojich označených práv.

Sťažovateľka citujúc judikatúru ústavného súdu vzťahujúcu sa na rozhodcovské konanie je toho názoru, že zásady formulované rozhodnutiami ústavného súdu dodržané neboli, a preto sa domnieva, že *„je namieste, aby do tohto procesu aktívne zasiahol aj ústavný súd“*.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo Sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastniť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na pokojné užívanie svojho majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodcovským rozsudkom Rozhodcovského súdu Stály

rozhodcovský súd Obchodný súd s.r.o... Banská Bystrica... sp. zn. OS 61/2014 zo dňa 28.07.2014 porušené boli.

2. Rozhodcovský rozsudok Rozhodcovského súdu Stály rozhodcovský súd Obchodný súd s.r.o... Banská Bystrica... sp. zn. OS 61/2014 zo dňa 28.07.2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Rozhodcovský súd Obchodný súd s.r.o... Banská Bystrica... je povinný uhradiť na účet advokátskej kancelárie JUDr. Michal Matulník, advokát, s.r.o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy právneho zastúpenia vo výške 340,89 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľkou namietané porušenie označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, k porušeniu ktorých malo dôjsť napadnutým rozsudkom rozhodcovského súdu.

V súvislosti s napadnutým rozhodcovským rozsudkom ústavný súd upriamuje pozornosť na princíp subsidiarity vyplývajúci z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 133/05, III. ÚS 444/2012).

Z princípu subsidiarity rovnako vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti primárne zameral na to, či ochranu tým právam, porušenie ktorých v súvislosti s napadnutým rozsudkom sťažovateľka namieta v konaní pred ústavným súdom, neposkytuje iný všeobecný súd na základe jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

Zo sťažnosti súdu vyplynulo, že sťažovateľka podaním z 11. augusta 2014 podala na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zrušenie napadnutého rozhodcovského rozsudku. Napriek uvedenému si ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom sťažovateľkou tvrdenú skutočnosť overil a zistil, že okresnému súdu bola 14. augusta 2014 doručená žaloba, ktorou sa sťažovateľka skutočne domáha zrušenia napadnutého rozsudku. Konanie je vedené pod sp. zn. 64 Cb 133/2014 a vo veci dosiaľ nebolo rozhodnuté.

Podľa názoru ústavného súdu pokiaľ sa sťažovateľka uvedenou žalobou domáha zrušenia napadnutého rozsudku rozhodcovského súdu, iniciuje tým konanie pred všeobecným súdom, ktorý bude oprávnený a povinný rozhodnúť o ochrane jej práv, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu v tejto veci konať.

Ústavný súd konštatuje, že za daného stavu má sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu namietaného porušenia jej práv s tým, že v prípade, ak by okresný súd jej žalobe o zrušenie napadnutého rozhodcovského rozsudku nevyhovel, bude mať možnosť domáhať sa nápravy v opravnom konaní v rámci riadneho inštančného

postupu, prípadne a za splnenia zákonom ustanovených podmienok aj využitím mimoriadneho opravného prostriedku (m. m. IV. ÚS 394/2012).

V súvislosti s tým je potrebné uviesť, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepredstavuje právny prostriedok nápravy, ktorý možno využiť súčasne popri iných prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii; takúto sťažnosť možno uplatniť iba v tom prípade, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných prostriedkov nápravy došlo podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv alebo slobôd (m. m. IV. ÚS 21/02).

Ústavný súd nezistil žiadne dôvody na pripustenie výnimky zo zásady, že spravodlivosť konania pred všeobecnými súdmi možno posudzovať len vo vzťahu k právoplatne skončenému konaniu, t. j. ku konaniu ako celku, ale nie k jeho jednotlivým častiam, ako sa sťažovateľka zjavne nesprávne domnieva. Pokiaľ by ústavný súd vecne preskúmal sťažnosť predtým, než o veci samej definitívne rozhodne príslušný súd, mohol by zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov a nedodržel by princíp subsidiarity sťažnosti ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka si preto nemôže vybrať orgán verejnej moci, ktorý jej má poskytnúť ochranu pred namietaným porušením jej práv. Povinnosťou sťažovateľky je vyčerpať všetky právne prostriedky ochrany ňou označených práv, porušenie ktorých namieta, tak ako to umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky. Až po ich vyčerpaní a za predpokladu, že by boli splnené ostatné ústavné aj zákonné podmienky, by mohla byť daná právomoc ústavného súdu (IV. ÚS 171/04).

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014